

PROTOKÓŁ

Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Ozimku z kontroli pn. „Analiza wniosku PGKiM Sp. z o.o. w sprawie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Ozimek na okres 2021 – 2024

Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Ozimku, w składzie:

- Zygmunt Olbryt – Przewodniczący
- Paulina Koczur – Wiceprzewodnicząca
- Ryszard Koźlik – Członek
- Bernard Sklorz -Członek

przewodziła w dniach 29 marzec – 21 kwiecień 2022r., na podstawie zatwierdzonego przez Radę Miejską planu pracy oraz upoważnienia nr 2/2022 do przeprowadzenia kontroli, wydanego przez Przewodniczącą Rady Miejskiej, analizę wniosku PGKiM Sp. z o.o. (PGKiM) w sprawie taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Ozimek na okres 2021-2024. Komisja spotkała się w dniach 29 marca i 14 kwietnia 2022r.

W trakcie pierwszego posiedzenia Komisji wyjaśnień udzielali: Danuta Kaczmarczyk – Główna Księgowa PGKiM oraz Andrzej Brzezina – Zastępca Burmistrza Ozimka. Komisja zapoznała się z Uchwałą Nr XXXVI/311/21 Rady Miejskiej w Ozimku z dnia 28 czerwca 2021r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Ozimek”, Decyzją Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach z dnia 21 lipca 2021r. zatwierdzającą taryfę za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na terenie gminy Ozimek na okres 3 lat, nowym projektem taryfy wraz z tabelami kalkulacyjnymi (załącznik nr 1 do protokołu) oraz poprzedzającym go pismem wyjaśniającym PGKiM z 6 lipca 2021r. adresowanym do RZGW w Gliwicach.

Materialnoprawną podstawę decyzji o zatwierdzeniu taryfy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków stanowi Ustawa z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, natomiast szczegółowe sposoby określenia taryf i odpowiednio ich ocena przez organ regulacyjny odbywa się na podstawie aktu wykonawczego do ww. Ustawy, tj. Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lutego 2018r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryfy oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz.U. z 2018r., poz.472 ze zm.). Oceniając projekt taryfy, organ regulacyjny analizuje jej uzasadnienie oraz bada jej zgodność z obowiązującymi przepisami prawa, w tym analizuje zmiany warunków ekonomicznych wykonywania przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków oraz weryfikuje koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w latach obrachunkowych obowiązywania poprzedniej taryfy, ustalone na podstawie ewidencji księgowej, z uwzględnieniem celowości ich ponoszenia, w celu zapewnienia ochrony interesów odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen. Z powyższym koresponduje par.3 ww. Rozporządzenia, na podstawie którego przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne

opracowuje taryfę w sposób zapewniający m.in. uzyskanie niezbędnych przychodów oraz ochronę odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat. Niewątpliwie par. 3 pkt 1 lit. b przywołanego Rozporządzenia należy do kategorii przepisów wiążących, bowiem zapewnia ochronę odbiorców usług przed nieuzasadnionym wzrostem cen i stawek opłat, jednakże prawidłowe ustalenie stanu faktycznego nie może pominąć zasady wynikającej z par. 3 pkt 1 lit. a ww. Rozporządzenia, zgodnie z którym opracowanie taryfy następuje w sposób zapewniający uzyskanie niezbędnych przychodów, ale również akcentuje określony w par. 3 ust. 1 lit. c obowiązek eliminowania subsydiowania skrośnego w przedsiębiorstwie wodno-kanalizacyjnym.

Usługi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków świadczone są dla wszystkich odbiorców w oparciu o takie same zasady techniczne i technologiczne. Dotyczy to zarówno zbiorowego zaopatrzenia w wodę budynków jednorodzinnych i wielorodzinnych oraz budynków użyteczności publicznej, przeznaczonych na cele usługowo-handlowe i innych odbiorców usług.

W przedłożonym wniosku dot. taryf wyodrębniono 24 grupy taryfowe (W1-W24) dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę, pośród których określono grupy dotyczące gospodarstw domowych (W1-W13) oraz pozostałe cele (W14-W23 tj. firmy, zakłady, boiska, szkoły etc.), a także W24 - odbiorcy z hydrantów ulicznych. Występuje tu również dalszy podział na odbiorców korzystających tylko z zaopatrzenia w wodę, a także jednocześnie z zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, a ponadto zróżnicowanie ze względu na rodzaj odczytu (jedno- lub trzymiesięczny), czy też ze względu na rodzaj faktury (tradycyjna lub e-faktura). W grupie taryf dla zbiorowego odprowadzania ścieków wyodrębniono 9 ich rodzajów ze względu na rodzaj usługi, sposób odczytu oraz sposób dostarczenia faktury. Grupy K2, K3, K6 i K7 są przypisane odbiorcom pobierającym wodę i jednocześnie odprowadzającym ścieki.

Dla ustalenia poziomu kosztów zarówno z tytułu zaopatrzenia w wodę, jak i odprowadzania ścieków zastosowano następujące wskaźniki:

1/ średnioroczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych na lata 2020 – 2023, tj. 1,8% w 2021; 2,2% w 2022; 2,4% w 2023; 2,5% w 2024

2/ średnioroczna dynamika cen produkcji sprzedanej przemysłu na lata 2020 – 2023, tj. 1,5% w 2021; 1,9% w 2022; 2,1% w 2023; 2,2% w 2024

Określone w „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych” Ministerstwa Finansów.

W celu ustalenia ww. wskaźników na przełomie okresu obowiązywania taryf, tj. 2021/2022, 2022/2023 oraz 2023/2024 dokonano ich uśrednienia, zatem średnioroczne wskaźniki dynamiki cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresach, o których mowa wyżej wynoszą odpowiednio: 101,96%, 102,28% i 102,44%, natomiast średnioroczne wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu w okresach, o których mowa powyżej wynoszą odpowiednio: 101,66%, 101,96% i 102,14%. W przedmiotowym wniosku taryfowym założono, że mechanizm przewidziany w Ustawie z dnia 10 października 2002r. o wynagrodzeniu za pracę gwarantuje wzrost płacy minimalnej o 6,6%.

Komisja Rewizyjna szczegółowo analizowała poszczególne tabele z wniosku taryfowego poczynawszy od tabeli C „Ustalenie poziomu niezbędnych przychodów

przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjnego”, w rozbięciu na zaopatrzenie w wodę oraz odrębnie dla odprowadzania ścieków. W zestawieniu analizowano koszty eksploatacyjne i utrzymania, w tym amortyzacja, opłaty za usługi wodne, a także podatki i opłaty, odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, należności nieregularne, marżę zysku. Zestawienie powyższe zostało opracowane dla nowych 3 kolejnych lat taryfy z porównaniem do okresu obrachunkowego (również 3-letniego) poprzedzającego wprowadzenie nowej taryfy. W okresie 3 poprzednich lat średnioroczna wartość niezbędnych przychodów na dostawie wody wynosiła 2 245 214 zł, zaś marża zysku wynosiła średniorocznie „minus” 20 650 zł, natomiast planowana w nowej taryfie średnioroczna wartość niezbędnych przychodów wynosi 2 442 957 zł, zaś planowana marża zysku 3 500 zł, tj. średnio 0,1% planowanych kosztów ogółem. Odpowiednio dla odprowadzania ścieków w okresie poprzedzającym wprowadzenie nowej taryfy średnio roczna wartość niezbędnych przychodów wynosiła 4 981 063 zł, zaś marża zysku „minus” 204 462 zł, natomiast planowana w nowej taryfie – średniorocznie wartość niezbędnych przychodów wynosi 5 947 565 zł, a planowana marża zysku 147 967 zł tj. średnio 2,5% planowanych kosztów ogółem. Zdaniem Komisji wielkość te świadczą o znacznej ostrożności Spółki przy formułowaniu założeń taryfowych.

Inwestycje ujęte w Wieloletnim Planie Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych na lata 2021 – 2024 są realizowane od 2020 roku w ramach rozszerzonego projektu pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Aglomeracji Ozimek wraz z usprawnieniem zarządzania majątkiem sieciowym i wykorzystaniem OZE”. Całkowita wartość planowanych nakładów inwestycyjnych wynosi 34 744 366,40 zł netto, w tym wartość nakładów inwestycyjnych związanych z modernizacją oczyszczalni 21 629 956,27 zł netto. W celu ochrony interesów odbiorców usług odprowadzania ścieków Spółka przyjęła do taryfy obniżone na poziomie około trzykrotnie niższym niż wymienione w klasyfikacji środków trwałych, stawki amortyzacyjne od środków trwałych wytwarzanych w ramach ww. projektu inwestycyjnego, tj. dla budowli i budynków 1,5%, dla maszyn i urządzeń 5%, a dla technologii ICT 10%. Zdaniem Komisji potencjalnym zagrożeniem dla kalkulacji kosztów i przychodów Spółki zarówno w obszarze dostaw wody, jak i odbioru ścieków są rzeczywiste wzrosty cen energii elektrycznej charakteryzujące się znaczną dynamiką wzrostu, różniącą się od założeń wg wymienionych wcześniej wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych, a także wzrost cen usług obcych (obligatoryjne analizy ryzyka, zgodnie z art. 551 ustawy Prawo Wodne) dla wszystkich pięciu posiadanych i eksploatowanych przez Spółkę ujęć wody, koszty zagospodarowania w roku 2021 osadów z laguny osadowej nr 2- po wynikającym z technologii trzyletnim okresie jej cyklu pracy, koszty remontu kapitalnego pojazdu do obsługi kanalizacji.

Koszty podatków i opłat w poszczególnych okresach taryfowych skalkulowano na podstawie kosztów roku bazowego z uwzględnieniem zmian w podatku od nieruchomości wynikającego z realizacji inwestycji związanej z modernizacją oczyszczalni ścieków w Antoniowie. Stawka podatku od nieruchomości w gminie Ozimek dla budowli wodociągowo-kanalizacyjnych wynosi 1%. W celu ochrony interesów odbiorców usług odprowadzania ścieków w projekcie taryfy przyjęto jednak, iż od roku 2023 podatek od nieruchomości od budowli kanalizacyjnych obniżony zostanie przez Radę Miejską w Ozimku z 1% do 0,5%. W projekcie taryfy przyjęto obniżoną wartość kosztów podatku od nieruchomości od 1 stycznia 2023 roku. Komisja Rewizyjna popiera taki kierunek zmian.

Spółka rozlicza koszty ogólne proporcjonalnie do ponoszonych kosztów bezpośrednich zgodnie z zasadami opisanymi w polityce rachunkowości. Koszty wydziałowe dzieli się na

poszczególne rodzaje działalności Wydziału Wodociągów i Kanalizacji ustalonymi empirycznie kluczami podziałowymi, które dla obszarów objętych taryfowaniem wynoszą odpowiednio: 2% dla kosztów odczytu, 35% dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę, 49,5% dla zbiorowego odprowadzania ścieków. Koszty ogólne przypadające dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków ustalono w poszczególnych okresach taryfowych w oparciu o poziom kosztów roku bazowego, a następnie skorygowanych kolejno odpowiednio o określone wyżej uśrednione wskaźniki cen i usług konsumpcyjnych.

Stawki opłat abonamentowych zróżnicowane są z uwagi na wysokość kosztów za utrzymanie w gotowości do świadczenia usług urządzeń wodociągowych oraz urządzeń kanalizacyjnych, koszty usługi odczytu wodomierza lub urządzenia pomiarowego i rozliczania należności za ilość dostarczonej wody lub ilość odprowadzonych ścieków.

W tabeli G „Zestawienie przychodów przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego według taryfowych grup odbiorców usług, z uwzględnieniem wielkości zużycia oraz cen i stawek opłat za zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków w okresie obowiązywania nowych taryf” wykazano szacowaną ilość dostarczanej wody w 1 roku taryfowym w ilości 559 884 m³, zaś ilość odprowadzanych ścieków w ilości 479 707 m³; ilości te w kolejnych latach taryfowych mają nieznaczną tendencję malejącą. Wielkości te (woda i ścieki) są skorelowane z wartościami przychodów niezbędnymi do pokrycia kosztów dostawy wody (2 474 638,46 zł) i odbioru ścieków (5 961 627,22 zł), tj. łącznie 8 436 265,68 zł w I roku taryfowym, 8 386 372 zł - w 2 roku oraz 8 348 752 zł – w 3 roku taryfowym.

W trakcie drugiego posiedzenia Komisji w dniu 14 kwietnia br. kontynuowano analizę przedłożonego do RZGW w Gliwicach wniosku taryfowego. Wyjaśnień udzielali uczestniczący w posiedzeniu: Krzysztof Koźlik – Kierownik Referatu Drogownictwa, Rolnictwa i Ochrony Środowiska, Roland Wrzeciono – Prezes Zarządu oraz Danuta Kaczmarczyk – Główna Księgowa Spółki PGKiM.

Jednym z tematów był system kontroli i optymalizacji kosztów funkcjonujący w Spółce, a to:

- nowoczesny, wielomodułowy Zintegrowany System Informatyczny UNISOFT umożliwiający m.in. szczegółową wielopoziomową analizę kosztów wg rodzaju i miejsc ich powstawania,
- wchodzący w skład ZSI elektroniczny system zaopatrzenia, oparty na kilkupoziomowych kompetencyjnych ścieżkach obiegu i zatwierdzania dokumentów (wniosek o zakup, porównanie ofert, zamówienie, zatwierdzania faktur),
- wchodzący w skład ZSI system korespondencji seryjnej oraz Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta, umożliwiające przyspieszenie i obniżenie kosztów korespondencji z odbiorcami,
- wchodzący w skład ZSI system kontroli kosztów pracy i wynagrodzeń,
- system ocen pracowniczych powiązany z nagrodami rocznymi, wpływający na zwiększenie wydajności i jakości pracy pracowników,
- outsourcing niektórych usług wpływający na obniżenie kosztów,
- zaawansowany system monitoringu – usprawnienie zarządzania sieciami i urządzeniami wodociągowymi i kanalizacyjnymi, umożliwiający m.in. minimalizację strat wody,

- rozwój systemu zdalnego odczytu wodomierzy, zmierzający do obniżenia kosztów odczytu i rozliczenia, a także minimalizowania kosztów kradzieży wody.

W ciągu roku 2021 na terenie gminy Ozimek sprzedano ok. 20,5 tys. m³ wody bezpowrotnie zużytej, której ilość ustalana jest na podstawie dodatkowego wodomierza. Zużycie wody jest spisywane przez inkasentów osobiście z tarczy licznika, bądź też przy pomocy odczytu zdalnego. Inkasent ma obowiązek kontrolowania stanu wodomierzy i urządzeń pomiarowych oraz ich zabezpieczania plombami, sporządzania protokołów w przypadku stwierdzenia nielegalnego poboru wody lub odprowadzania ścieków. Wodomierze ze zdalnym odczytem posiadają funkcję zapisu historycznego oraz powiadamiania w trakcie odczytu o ingerencji w urządzenie pomiarowe. Wydział Wodociągów i Kanalizacji sprawdza legalność instalacji przy montażu wodomierza dodatkowo (w ramach usługi) lub też przy jego plombowaniu (wodomierz zakupiony przez odbiorcę) oraz weryfikuje, czy wodomierze dodatkowe znajdują się w okresie 5- letniej legalizacji; jeśli kończy się okres legalizacji urządzenia pomiarowego odbiorca jest o tym informowany przez inkasenta oraz pismem.

Wielkość strat wody na sieci dystrybucyjnej w roku 2020 wyniosła 114 137 m³ (16,06% w stosunku do łącznego poboru wody), tak więc łączny pobór wody wyniósł 559 884 (1 rok taryfowy) + 114 137=674 021 m³. Zgodnie z przedstawionymi danymi indeks wycieku ILI dla sieci wodociągowej zarządzanej przez Spółkę wyniósł 1,01; spełnienie kryterium ILI mniejsze od 1,5 oznacza, że stan sieci wodociągowej można określić jako bardzo dobry. Zdaniem członków Komisji, mimo tak pozytywnych wskaźników Spółka winna dążyć do zmniejszania strat wody na sieci dystrybucyjnej. Nie sposób przecież nie zauważyć stosunkowo znacznego udziału starych i starzejących się sieci wodociągowych i kanalizacyjnych w strukturze sieci Spółki – ich wymiana zajmie wiele lat i będzie wymagała określonych nakładów finansowych.

W końcowej części obrad Komisja analizowała strukturę kosztów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w I- szym roku taryfowym (2021/2022). Pierwszy rok taryfowy we wniosku taryfowym nie pokrywa się z rokiem kalendarzowym. We wniosku I rok taryfowy był zaplanowany w okresie czerwiec 2021r. do maj 2022r. Taryfa weszła w życie z dniem 31 lipca 2021r. Po zatwierdzeniu taryfy I rok taryfowy obejmują więc okres – sierpień 2021 do lipiec 2022. Sprzedaż za siedem miesięcy 2021r. (styczeń – lipiec) dotyczyła jeszcze poprzedniej taryfy, a tylko sprzedaż za 5 miesięcy 2021 roku (sierpień – grudzień) dotyczyła nowej taryfy. Fakt ten miał znaczący wpływ na ujemny wynik osiągnięty przez Spółkę w całym 2021 roku. Ze względu na gwałtownie postępującą inflację oraz prognozy w tym zakresie Spółka planuje skrócenie okresu trwania taryfy.

Dla zaopatrzenia w wodę struktura kosztów w I roku taryfowym przedstawia się następująco:

- amortyzacja 14,7%
- wynagrodzenia z narzutami 16,12%
- materiały 13,7%
- energia 11,67%
- opłaty za usługi wodne 3,7%
- podatki i opłaty 6,96%
- usługi obce 5,24%

- pozostałe koszty 4,69%-
- koszty wydziałowe 9,57%
- koszty ogólne 12,93%
- odsetki, marża, należności nieregularne 0,73%

Dla odprowadzania ścieków struktura kosztów w I roku taryfowym jest następująca:

- amortyzacja 28,72%
- wynagrodzenia z narzutami 9,91%
- materiały 2,1%
- energia 8,66%
- opłaty za usługi wodne 0,79%
- podatki i opłaty 17,26%
- usługi obce 6,87%
- pozostałe koszty 4,03%
- koszty wydziałowe 5,35%
- koszty ogólne 12,37%
- odsetki, marża, należności nieregularne 3,93%.

Mając na uwadze zasadność ograniczania strat na poborze wody, a także weryfikację ilości odprowadzanych ścieków do oczyszczalni ścieków będącej w gestii Spółki, Komisja Rewizyjna zwróciła uwagę na konieczność kontroli przez służby Burmistrza Ozimka w porozumieniu ze służbami Spółki (PGKiM) gospodarstw i firm, w których wg stanu obecnego zostały zainstalowane przydomowe oczyszczalnie ścieków, a także funkcjonują szamba bezodpływowe. Zdaniem Komisji należy zweryfikować ilość generowanych ścieków w porównaniu z ilością pobieranej wody wraz z dokumentacją o sposobie zagospodarowania ścieków. Powyższe winno być spójne z ustaleniami określonymi w wydawanych decyzjach o warunkach zabudowy. Komisja sugeruje Burmistrzowi Ozimka oraz Radzie Miejskiej w Ozimku, by przedmiotowy raport z kontroli został przedłożony w terminie do końca 2022 roku i był ujęty w Raporcie o stanie Gminy za 2022 rok.

Na tym protokół zakończono.

Protokół z kontroli przyjęto jednogłośnie: 4 głosami za.

Podpisy członków Komisji:

Zygmunt Olbryt:.....

Paulina Koczur:.....

Ryszard Koźlik:.....

Bernard Sklorz:.....

BURMISTRZ OZIMKA

Miroslaw Wieszolek

Załączniki do protokołu:

Wniosek taryfowy za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków

Otrzymują:

1/Przewodnicząca Rady Miejskiej

2/ Burmistrz Ozimka

3/ Komisja Rewizyjna aa.

